

ES-QTC

NR. 7
TALV
1995

EESTI RAADIOAMATÖÖRIDE TEATAJA

- Operator:
 ESSMC Arvo
 ESSMG Guido
 ESSRY Tom
 ES2RJ Tom
 SMOKAK Lasse
 SMÖERR Mart
 SMÖÖEK Jaan

SAAREMAA ISLAN
 IOTA EU-34
 LOC K008XL

OSL via
 SMOKAK
 Lasse Melin
 Platåvägen 18
 S-191 50 SOL
 Sweden

ES1AR
 EX UR2AR
ES1AA

ESTONIA
 CQ ZONE — 15
 ITU ZONE — 29
 U REG — 083

ES7
 ALSO: SW
 UR
 CO
ES7RIV

ESTONIA
ES7
 E I N

ES3ROG
ES3GZ

ES6DO

ESØSM
 ESTONIAN SWEDISH
 EDITION

ESTONIA
ES40J
 ESTONIA,
ES5D
 WAC
 WBE
 CW
 PHONE
 E
 R

Veerandno 14 207400 Tartu
 Semnar 3 RAKVERE ANOV
 Date: 5. Aug. 76
 At CSZ
 mc. TXE0-EDSPA
 Radio ES3GZ
 Frequency 737
 TNX 2-WAY contact: SSS!
 OSL Tx
 S. AUG. 76
 HAIRSM HU
 GMT
 TXE0-EDSPA
 50 WATTS
 K. KALLEMAA

Lugupeetud ERAÜ liikmed!

Jällegi on üks aasta läinud minevikku ja uus, 1995. aasta käes. Mõõdu-
 nud aasta oli meie ühingule täis nii õnnestunud ettevõtmisi kui ka viltu-
 minemisi, täis nii rõõmsaid hetki kui ka kibedat kaotusevalu. Ju see ini-
 mene on nii loodud, et meelde jäävad erksamini just elu ja toimingute
 helgemad küljed ja rahuldust pakkuvad saavutused. Ja selle järgi, mis
 on enam meelde jäänud eelmisest aastast, saab teha vägagi lootusrik-
 kaid prognoose alanud aasta kohta. Tuletagem meelde seda kõigi aega-
 de kõige osavõturohkemat suvelaagrit Kuremaa maalilise järve kaldal!
 Seda rõõmsat meeleolu, mis seal valitses! Kõik see lausa sunnib järe-
 lusele, et me ühing on üle saamas ajaloo keerdkäikudest põhjustatud
 madalseisust ja et me liikmed on igati teotahelised ja optimistlikud. Ning
 meil kõigil on lihtsam leida oma kohta Eesti raadioamatörisi arenda-
 misel, kui me positiivse häälestusega mõtleme sellele, mida üldiselt oleks
 vaja teha ja kuidas igaüks ise saaks sellele kaasa aidata.

Soovin teile kõigile selleks jõudu ja jaksu alanud aastal. Olgu see
 aasta teile ja teie peredele täis rõõmu, tulemusrikkaid ettevõtmisi ning
 armastust.

Head uut aastat, kallid kolleegid!

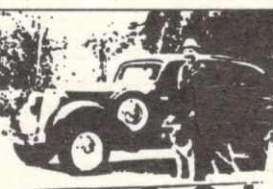
Enn Lohk, ES1AR

ES7RE

ES3GZ
 ES6RHT
 KUNDAR AIGRO
 JAAMA 55-8. PÕLVA EE2600
 ESTONIA

OSL MGR
 Mode RST OSL
 358 59 PSE
 TNX
 Confirming our QSO
 73! *[Signature]*

ESØZA
 CFM OUR 2 WAY 558 QSO
 DATE 28 JAN. 1995
 TIME 00
 BAND ESTONIA

ES3RM

ES2CV

ESTONIA

ES7FQ
ES1MM

WAZ-15 ITU-29
ES 7 MX

Confirming Our QSO
 WAZ-15 ITU-29

kõik selleks, et see edaspidi ilmuks iga kvartali esimese kuu 15. kuupäevaks. 1995. aastal ilmub "ES-QTC" ühingu ametliku väljaandena neli korda aastas, eesmärk on hakata ilmutama seda tulevast aastast kord kuus sisukamana, mahukamana ja parema väljanägemisega. Igale toimkonnale eraldada "ES-QTC"-s kindel maht, mille sisustamise eest toimkonnad peavad hoolitsema. "Raadioamatööri teatmiku" materjalid tuleb kokku panna hiljemalt 1. märtsiks (vastutab ES1AW). Kirjastuskulude osaliseks katmiseks volitada E.Lohku pidama läbirääkimisi J.Peadiga (ES1FJ) firmade reklaami leidmiseks.

4. Kinnitati juhatuse liikmete tööjaotus.

5. E.Lohk tutvustas kunstnik Ülo Emmuse kavandatud Eesti diplomi "Estonian Award" uut varianti, mis ka heaks kiideti. Lubati kavandi must-valget kujundust kasutada ka muudel ERAÜ ametlikel trükistel.

Diplomi juhendi kohta on tulnud ettepanekuid kolmelt amatöörilt. Valdek Saarsoo, DJ0IB (ES5IB) soovib diplomit välja anda sidede eest erinevate Eesti kutsungi- piirkondadega (ES1-ES0), diplomi klastist, lainealast ja taotleja asukohast olenevalt 8 kuni 2 kutsungi- piirkonnaga.

Toomas Soomets, ES5RY soovib anda diplomit töötatud ES- jaamade arvu järgi. Näiteks oleks europlasele lühilainediplo-

mi saamiseks vaja 25, ultralühilainel 10 erinevat ES-jaama.

Arvo Kallaste, ES1CW ettepanek oli arvestada juhendis nii erinevaid kutsungi- piirkondi kui erinevaid jaamu.

Et ettepanekud olid korrektselt kirjalikult vormistamata, pandi ette seda teha järgmiseks juhatuse koosolekuks, kus lange- tatakse otsus.

6. Kinnitati T.Soometsa (ES5RY) esitatud 1995.a. Eesti lühilainemeistrivõitluste juhend koos parandustega. Võistlus peetakse 22. aprillil.

7. Jooksvate küsimustena arutati:

* QSL-kaartide baas-blankettide valmistamise võimalusi;

* On kurdetud osa QSL-posti kaotsiminekut. Nenditi, et see käib läbi nii paljudest koh- tadedest, et on võimatu kedagi konkreetselt süüdistada. Igatahes pole põhjust kahtlus- tada ühingu QSL-teenistust. Palju direct- posti saajail oleks mõistlik hankida isiklik postkast;

* On kuuldusi, nagu oleks Tallinna sada- mast tagastatud Eesti raadioamatööridele saadetud välisabi. Selle kohta oli aga nii vähe teavet, et polnud asja isegi arutada võimalik. Asja uuritakse järgmiseks juha- tuse koosolekuks;

* Kinnitati raadioamatööri kvalifikatsiooni tõendi näidis;

* Otsustati võtta lepingulisele tööle raama- tupidaja ühingu rahaliste vahendite nõuete- kohaseks arvestamiseks ja aruandluse koostamiseks;

* Arutati võimalusi vähendada teatud osal liikmetest liikmemaksu. Nenditi, et vähen- dus saab olla ainult ühingu kuludeks ette nähtud 25 kroonist. Maksta tuleks ikkagi IARU liikmemaksuks kulu 15 krooni ja loa- maks 5 krooni. Seega tuleb ühingu liikme amatöörist pereliikmel maksta aastas 30 krooni, mittetöötaval pensionäril, invaliidil ja noorliikmel 20 krooni ning auliikmel ainult loamaks 5 krooni.

Igal juhul tuleb maksusoodustuse saa- miseks esitada isiklik avaldus.

* Paidest on kurdetud, et 145 MHz-il tööta- mine segab kohalikku kaabeltelevisiooni. Põhjuseks peetakse, et kohalik kaabeltele- visioonifirma kasutab S-kanaleid, mis kata- vad ka amatööridele esmaõiguslikuks ka- sutuseks eraldatud laineala 144-146 MHz.

AS LEVI PAIDE tegevdirektor Mati Uus- tala, ES3QE on teatanud kirjalikult, et viga peab olema kurtja saatjas, sest temal en- dal ei ole 5 W saatjaga 145 MHz-il mingeid probleeme.

Juhatus jäi seisukohale, et neis küsimus- tes tuleks pöörduda otse Elekterside Ins- peksiooni poole. Juhatus pöördub omalt poolt inspeksiooni poole palvega, et kaa- beltelevisioonis ei kasutataks S6 kanalit.

* Vestlusring suvisel kokkutulekul Kuremaa järve kaldal.

Foto: ES3GZ

Lühilainetoimkonna teateid

ES OPEN CHAMPIONSHIP 1995

ALGUS: 22. aprill 09.00 EET (06.00 UTC)
LÕPP: 22. aprill 12.00 EET (09.00 UTC)
Peetakse üheaegselt 80 ja 40 m sagedusalal.

Eesti osavõtjate klassid:

A - üks operaator, CW/SSB

B - üks op., CW

C - üks op., SSB

D - üks op., QRP (max. 10 W), CW/SSB

E - SWL, CW/SSB.

Osavõtjad mujalt maailmast: samad klassid A, B, C, D, E.

SAGEDUSED: CW: 3530-3560 kHz ja 7020-7040 kHz

SSB: 3600-3650 kHz ja 7060-7100 kHz.

Eesti jaamad töötavad kõigi jaamadega, osavõtjad väljaspoolt Eestit ainult Eesti jaamadega.

REPORT: Esimesel sidel vanus + side järjekorranumber. Edasi läheb ristnumbrisüsteemis nagu minitestis.

OLENEMATA TÕÕLIIGIST võib ühe ja sama jaamaga töötada ühes pooltunnis (30 min.) üks kord, st. ühe jaamaga saab võistluse jooksul teha 6 sidet ühel lainealal, kahe lainealal kokku 12 sidet. Kordajat ei ole. Lõpptulemus on punktide summa. Eesti meistriks absoluutarvestuses tuleb A-klassi jaam, kes kogub kõige enam punkte.

ARUANNE koos tiitellehega koostatakse rahvusvahelise vormi järgi. Kellaeg näidatakse UTC. Kellaegade erinevus tohib olla +/- 5 minutit. Arvesse lähevad aruanded, mis on postitatud enne 1. juunit 1995.

AUTASUSTAMINE: Eesti meister A-klassis autasustatakse medali, diplomi ja andauhinnaga, medali ja diplomiga II ja III kohta.

Klassides B ja C autasustatakse kolme paremat medali ja diplomiga.

Klassides D ja E autasustatakse kolme paremat diplomiga.

Aruanded tuleb saata aadressil: Postkast 177, EE2400 Tartu, Eesti.

NÄIDE: (ES5RY võistlusaruanne)

UTC	CALL	SENT	RCVD	MODE	BAND	POINTS
09.00	ES5DE	034001	060001	CW	80	2
09.01	ES5XX	001002	042001	CW	80	2
09.02	ES5MG	001003	004003	SSB	40	1
09.03	OH2LXX	003004	007002	SSB	40	1

KORDUSSIDED lubatud iga 31 minuti tagant.

SSB side = 1 punkt

CW side = 2 punkti.

CQ WW 160 m CONTEST

CW: algus 27.01.95 22.00 UTC, lõpp 29.01.95 16.00 UTC
SSB: algus 24.02.95 22.00 UTC, lõpp 26.02.95 16.00 UTC

Osavõtuklassid: "Single operator" ja "Multi-operator".

* "Multi-operator" klassi jaam peab aruandes ära märkima iga side puhul selle tegeliku pidaja (operaatori kutsungi).

* "Single operator" jaguneb: H-klass - väljundvõimsus üle 150 W,

L-klass - väljundvõimsus kuni 150 W, Q-klass - väljundvõimsus kuni 5 W.

Raport: RS(T) + maa prefiks või lühend. Eesti lühendina on levinud EST. USA ja Kanada jaamad annavad oma osariigi või provintsi lühendi.

Sidepunktid: Iga oma maa piires peetud side annab 2 punkti, sama kontinendi piires peetud sidet teiste maadega - 5 punkti, teiste kontinentidega peetud side - 10 punkti. /mm jaamadega peetud side annab 5 punkti, ent ei anna kordajat nagu CQ WW DX Contestis.

Kordaja: DXCC + WAE + USA osariigid + Kanada provintsid. NB! W ja VE kui maad siin eraldi arvesse ei lähe.

Lõpptulemus: Sidepunktide summa ja koondkordaja korutus.

Aruande vormistamine: juhenduge ES-QTC nr. 6 toodud näpunäidetest või kasutage võimalusel olemasolevaid contest-programme. Rohkem kui 200 side pidamisel tuleb lisada töötatud jaamade loetelu tähestikulises järjekorras.

Aruanded saata

CW-test hiljemalt 28.02.95

SSB-test hiljemalt 31.03.95

või erandina mõlemad koos (samalt jaamalt!) 31.03.95 aadressil:

Mr. David L. Thompson, K4JRB

160 m Contest Director

4166 Mill Stone Court

Norcross

GA 30092

USA

Näidake kas SSB või CW!

Iga maa parim saab autasuks diplomi (omas klassis), lisaks on maailmas välja pandud mitmeid "trophy'sid". Jääb loota, et ka Eestis tõuseb huvi selle väga põneva laineala vastu - maailmas on teatavasti 160 m ristitud TOP-BANDiks. Nii et varuge kannatust ja ... kohtumiseni mürade keskel!

Arvo, ES5MC

Suuremad rahvusvahelised võistlused 1995.a. I kv.

15.01	00.00-24.00	HA-DX Contest CW
27.01-29.01	22.00-16.00	CQ WW 160 m Contest CW
28.01-29.01	06.00-18.00	F-Contest CW
28.01-29.01	13.00-13.00	UBA Contest SSB
11.02-12.02	12.00-12.00	PACC Contest CW/SSB
18.02-19.02	00.00-24.00	ARRL International DX Contest CW
24.02-26.02	22.00-16.00	CQ WW 160 m DX Contest SSB
25.02-26.02	06.00-18.00	F-Contest SSB
25.02-26.02	13.00-13.00	UBA Contest CW
25.02-26.02	15.00-09.00	RSGB 7 MHz Contest CW
04.03-05.03	00.00-24.00	ARRL International DX Contest SSB
11.03-12.03	12.00-11.00	DIG QSO PARTY SSB
25.03-26.03	00.00-24.00	CQ WW WPX Contest SSB

Diplomeid

WAZ (Worked All Zones)

1. Vaja töötada kõigi 40 tsooni jaamadega.
 2. Sided lähevad arvesse pärast 15.novembrit 1945.a.
 3. Antakse välja MIXED MODE ja MIXED BANDS.
 4. On võimalik saada SSB sticker (2 WAY SSB).
 5. Spetsiaalne avaldus CQ FORM 1479.
 6. SINGLE BAND WAZ (80,40,20,15 või 10 m) arvesse lähevad sided alates 1.01.1973.a. NB! Ainult ALL SSB või ALL CW, MIXED MODEt ei ole.
 7. 5 BAND WAZ
- * arvesse lähevad sided alates 1.01.1979,
* on eraldi CW, SSB ja MIXED MODE,

- * on vaja 200 tsooni lainealadel 80, 40, 20, 15 ja 10 m.
8. WARC BANDS WAZ
 - * igal WARC bändil eraldi diplom,
 - * SSB, CW või MIXED MODE.
 9. RTTY WAZ: ainult RTTY sided alates 15.11.1945.a.
 10. 160 METER WAZ
 - * on vaja 30 tsooni, edasi tulevad stickerid
 - * sided alates 1.01.1975.a.
 - * on ainult MIXED MODE.

Täpsemat infot saab WAZ-diplomi managerilt:
Jim Dionne, K1MEM
31 DE MARCO ROAD
SUDBURY, MA 01776, USA

as, ES5RY

* Kokkutuleku Kuremaal tegi elamusrikkaks ka see, et oldi ju lapsepõlvest O. Lutsu "Kevade" lehekülgedelt tuttavais paigus. Ja sarapuupõõsast "Joosepi" välibaarist võis iga kell alati külma karastusjooki saada. Baarimanik olevat tõesti Joosep Tootsi prototüübi järeltulija!

Pildil on grupp ES- ja OH-amatööre Palamuse kool-muuseumi trepil veetleva giidi juttu kuulamas.

Foto: ES3GZ

ULTRALÜHILAINETOIMKONNA TEATEID

ULTRALÜHILAINE AKTIIVSUSÕHTUD

jätuvad vana malli järgi teispäeviti igal kuul. Muutunud on punktiarvestus. Sellel aastal loobume seni kasutatud ex DDRI"ratsukäigu" punktisüsteemist. Hakkame kasutama Skandinaaviamaade teispäevatestide punktisüsteemi - iga kilomeeter vahekaugust annab ühe punkti. Vahekaugused 1-10 km annavad kõik 10 punkti. Sama süsteem, mida juba kaks aastat oleme kasutanud Eesti välipäeval.

Kordajate osas praegu muutusi ei ole. Arutame suvisel kokkutulekul kordajate muutmise võimalikud variandid läbi, et neid siis rakendada 1996.aastal. Kellel on selles suhtes ideid, saatke oma ettepanekud ULL toimkonnale.

Kellel ei ole võimalik kaugusi välja arvutada, andke märku ja saadame teile kauguste tabeli teie QTH-st kõigi alaliste osavõtjateni Eestis ja välismaal.

Aruanded tuleb ära saata võistluspäevale järgneva kahe nädala jooksul. Kohtunike kolleegiumi aadress on: Postkast 3411, EE0090

TALLINN.

Sellel aastal peame arvestust ka 50 MHz lainealal töötavate amatööride vahel.

Eesti lahtine välipäev on 29./30. juulil.

144 MHz 29.juuli 14.00 UTC kuni 29. juuli 19.00 UTC

1296 MHz 29.juuli 20.00 UTC kuni 29. juuli 23.00 UTC

432 MHz 30.juuli 05.00 UTC kuni 30. juuli 10.00 UTC

Täpsed reeglid koos eelmise aasta välipäeva tulemustega saadame varsti kõikidesse maakondadesse.

Juuli esimesel nädalavahetusel on CQ WW WPX CONTEST 50 MHz ja kõrgematel lainealadel.

Juuli teisel nädalavahetusel kohtume Põlvamaal ERAÜ järjekorras suvisel kokkutulekul.

Suviste VHF-UHF-SHF võistluste kalendri avaldame "ES-QTC" järgmises numbris aprillikuus.

ULL toimikond soovib kõigile edukat DX aastat!

ES1AW

AMATÖÖR-RAADIOSIDEKS ERALDATUD SAGEDUSALAD

Tabel 1

Sagedusalad	Seisund (sta)	A	B	C	T	sat	Märkused
1810-1830 kHz	sec	+	+				(1)
1830-1955 kHz	sec	+	+	+			(2)
3500-3530 kHz	pri	+	+				
3530-3700 kHz	pri	+	+	+			
3700-3800 kHz	pri	+	+				
7000-7030 kHz	pex	+	+			+	
7030-7090 kHz	pex	+	+	+		+	
7090-7100 kHz	pex	+	+			+	
10100-10150 kHz	sec	+					
14000-14350 kHz	pex	+	+			+	
18068-18168 kHz	pex	+	+			+	
21000-21030 kHz	pex	+	+			+	
21030-21150 kHz	pex	+	+	+		+	
21150-21450 kHz	pex	+	+			+	
24890-24990 kHz	pex	+	+			+	
28000-28030 kHz	pex	+	+			+	
28030-29700 kHz	pex	+	+	+		+	
50000-50500 kHz	sec	+	+				(3)
50500-54000 kHz	sec	+	+				(3),(5)
144,0-146,0 MHz	pex	+	+	+	+	+	
432,0-435,0 MHz	pri	+	+	+	+		(4)
435,0-438,0 MHz	pri	+	+	+	+	+	(4)
1,240-1,260 GHz	sec	+	+	+	+		
1,260-1,270 GHz	sec	+	+	+	+	+	
1,270-1,300 GHz	sec	+	+	+	+		
2,310-2,400 GHz	sec	+	+	+	+		
2,400-2,450 GHz	sec	+	+	+	+	+	
5,650-5,670 GHz	sec	+	+	+	+	+	
5,670-5,830 GHz	sec	+	+	+	+	+	
5,830-5,850 GHz	sec	+	+	+	+	+	
10,00-10,45 GHz	sec	+	+	+	+	+	
10,45-10,50 GHz	sec	+	+	+	+	+	
24,00-24,05 GHz	pex	+	+			+	
24,05-24,25 GHz	sec	+	+				
47,00-47,20 GHz	pex	+	+			+	
75,50-76,00 GHz	pex	+	+			+	
76,00-81,00 GHz	sec	+	+			+	
119,98-120,02 GHz	sec	+	+				
142,00-144,00 GHz	pex	+	+			+	
144,00-149,00 GHz	sec	+	+			+	
241,00-248,00 GHz	sec	+	+			+	
248,00-250,00 GHz	pex	+	+			+	
275,00-400,00 GHz		+					(5)

Tabelis 1 kasutatavad lühendid:

ARJ klass: A - kõrgem; B - põhi; C - algajate; T - tehniline;

sat - amatöör-satelliitside;

sta - amatöör-raadioside õiguslik seisund teiste sideteenistuste suhtes antud sagedusalas;

pex - antud sagedusalas on amatöör-raadioside esmaõigustatud

seisundis;

pri - antud sagedusalas on amatöör-raadioside võrdõiguslik seisundis teiste sideteenistuste suhtes (vt.p.5.3);

sec - antud sagedusalas on amatöör-raadioside omistatud ainult teisejärguline õiguslik seisund (vt.p.5.2).

Tabelis 1 toodud märkused:

(1) - kehtivad piirangud (vt.p.5.4.);

(2) - Eesti-sideteenistused on esmaõigustatud seisundis;

(3) - kehtivad piirangud (vt.p.5.5.);

(4) - amatöör-raadioside ei saa häirida muid sideteenistusi;

(5) - erilool, sagedusalad määratakse loaga.

Muud märkused:

1. Sõltuvalt kasutatavast saateliigist tuleb amatöör-raadiosides tabelis 1 näidatud sagedusalades järgida IARU 1.regioonis (Euroopa,Aafrika ja Aasia põhjapoolsed merealad) kehtivat sageduskava ja muid soovitusi.

AMATÖÖR-RAADIOSIDEKS LUBATUD SAATELIIGID, VÕIMSUSED VASTAVALT RAADIOAMATÖÖRI KVALIFIKATSIOONIKLASSILE

Saateliigid

Raadiotelegraaf (CW) - A1A,A2A, G2A, J2A;

Raadiotelegraaf (RRTY) - A1B, A2B, F1B, C1B, G2B, J2B;

Faksimiiiside (FAX) - A1C, A2C, A3C, F1C, F2C, F3C, G1C, G2C, G3C, J2C, J3C;

Arvside (DATA) - A1D, A2D, A7D, B7D, C7D,D7D, F1D, F2D, F7D, G1D, G2D, G7D, J2D, J7D, K1D, L1D, M1D, P1D, V7D;

Raadiotelefon (FONE) - A1E, A3E, C3E, F1E, F2E, F3E, G1E, G2E, G3E, H3E, J2E, J3E, R3E;

Televiioon (ATV) - A3F, C3F, C7F, C8F, C9F, D7F, D8F, F3F, G3F, H3F, J3F, K1F, L1F, M1F, Q1F.

Saatevõimsus

Mähiskõvera tippvõimsus (pX)

Saatja poolt antenni toitejuhtmesse antava kõrgsagedusliku võimsuse keskväärts, mõõdetuna modulatsioonikõvera harjal.

(Järgneb)

PAUL SAMMET

Minu raadiotee ajas ja ruumis

(Algus "ES-QTC"-s nr.5)

Erutusest pisut krobeline morsekirjaga läks eetrisse esimene kutse "CQ" - "Kõigile!" Vastus tuli kähku Norra põhjapiirkonnas asunud amatöörjaamalt LAGN. Eriti rõõmustas saadud raport minu saatja signaalide kohta - 579x, mis tähendas maksimaalset loetavust, tugevaid signaale ja maksimaalset toonipuhust. Samal õhtul järgnesid raadioühendused veel mitme Euroopa riigi amatöörjaamadega.

See oli minu suur päev selles, et aastatepikkused unistused, teadmisanu, püüdlused, mõtted ja töö realiseerusid üheks kordaläinud tervikuks. Ja lõin siiski nuiaga - 7. aprillil naljamalakas mind ei nuhelnud.

Peatselt sain Postitalitusest ka amatöörjaama ametliku töötamisloa. Kuna mul endal oli raadioamatööri eksam veel sooritamata, registreerisin esialgu oma jaama vastutavaks operaatoriks Oskar Vichmani ES3C. See oli vaid vormiliselt, sest tegelikult töötasin ikka ise.

Töötamisloa väljaandmisele eelnenud raadiojaama tehnilise ülevaatuse ja töökõlblikkuse kontrolli teostas Postitalituse Tehnikabüroo vaneminsener Albrecht Põdrus. Ta tegi seda enamasti kõikide meie amatöörjaamade juures, mispärast hüüti teda raadioamatöörade seas lugupidavalt "ristiisaks". Mõistes sisuliselt amatöörradio väärtust ja kasulikkust, tuleb eriti märkida tema heatahtlikku vastutulelikkust ja vormilisest bürokratismist vaba, kaasaaitavat suhtumist meie raadioamatöörse.

Et süües kasvab isu, siis vilumuse suurenemisega praktilises töös süvenes minus "Euroopast väljakõndimise" mõte - raadioside teiste kontinentidega.

Häälestasin saatja 20 m bandile ja tõusnud varahommikul, juba enne päikese tõusu, kuulen - ehkki nõrgalt, kuid siiski loetavalt, töötamas mitmeid Põhja-Ameerika mandri amatöörjaamu. Taon eetrisse hulk aega kaugühenduste väljakutset "CQ DX", kuid tulemusteta.

Vaevalt jõudsin tööle, kui mulle helistas vana "kaugühenduste lõvi" ehk nagu meie teda omavahel nimetasime "Kaugühenduste Kuningas" (The King of DX!) Richard Paide ES5C, ja varjatud pahameelega hääletoonis, küsis: "Miks sa ei vasta, kui sind kutsutakse?" Selgitasin, et pole kuulnud ühtegi kutsujat. "Jälgisin vahetevahel su tööd ja sind kutsus mitu Ühendriikide amatöörjaama," oli vastuseks. Sõdamepõis oli küll pisut heameelt, et mind siiski kuuld, et ma "läksin läbi", nagu raadio-

meeste kõnepruugis väljendati, kuid ebaõnne mõrkjat sappi oli rohkem.

Järgmisel hommikul kordus samasugune seanss - ja jällegi tulemusteta. Rich. Paidelt sain nüüd telefoni teel väga kärelda kriitikalangu: "Su käitumine pole soliidne, pole kooskõlas amatööri eetikaga. Sa teed eestlastele lihtsalt häbi. Sa kutsud, aga ise ei vasta kellelegi. Üks W5 (Ühendriikide lõuna-keskosas asunud amatöörjaam. Selle piirkonnaga oli meilt raadioühendust luua üldiselt raske) saatis eetrisse, sinu aadressil, isegi su signaalide raport: 579, ma kirjutasin üles. Mis sa veel tahad?!" R.Paide oli elukutselt raamatupidaja ja pealegi sõjaväeasutuses. Väga distsiplineeritud, täpne ja korraarmastaja, mida nõudis ka teistelt.

Kolmandal hommikul jonnakalt jätkanud, seiras mind endiselt ebaõnn. Töölemineku aeg lähenes ja kui viimase väljakutse eetrisse andmise järel kusagilt mitte kui midagi minu aadressil ei tulnud, virutasin nõrdinult rusikaga vastu töölauda nii, et vastuvõtja hüppas. Kui löögist põhjustatud ragin peatelefonides vaibus, kuulsin ootamatult tugevaid signaale - ES7D...! Mind kutsuti!

Kuna lainelevik hakkas muutuma ja sisse kostsid juba üksikud Lääne-Euroopa ääremaade amatöörjaamad (Portugal, Iirimaa), arvasin, et kutsuja on ka üks nendest. Otsustasin (nagu kalamees - viidikas on ka kala!) selle raadioühenduse siiski ära pidada.

Kuid ei ... enda kutsungi teatas - VE2BN! Kanada!!! Kuumuselaine haaras kogu keha ja suurest erutusest "jooksid sipelgad" piki selgroogu üles-alla, kui rõõmust väriseva käega andsin vastuse. Esimene kaugühendus! DX! Ületasin Atlandi! Partneriks osutus kooliõpetaja, kellega jatkus hulk aega kasulik ja huvitav kirjavahetus.

Mõni päev enne seda tegin vastuvõtjas mõningaid väiksemaid konstruktsioonilisi muudatusi. Vastse jooteühenduse vaevalt märgatav jootevedeliku joonjalg (neutraalne jootepasta oli lõppenud, kasutasin hapet - "saltserit") isolatsioonil funktsioneerimas nagu kõrgoomiline takisti, juhtides võreahelast "maha" suure osa vastuvõetavast signaalipingest. Kuid rusikalöök seadis skeemi õiges paika - põrutas lahti selle parasiitahela.

1937.aasta jaanuaris Eesti Raadio Amatöörade Ühingu korraline peakoosolek valis mind juhatuse sekretäriks. Seda ametit pidasin kõik need aastad kuni ERAÜ tege-

vuse lõppemiseni 1940.aastal. Kogu selle aja vältel olin otseselt kaastegev kõigi ühingu ürituste organiseerimise ja teostamisega. See oli huvitav, töörohke ja pingearukas aeg, kuid sellega seostus suur ajakulu, mis jättis tunduvalt vähem aega aktiivseks "eetirünnakuks".

Kasutasin siiski iga võimalikku ajalõiku raadiospordiks, milles oli kõitvat hasarti ja ka riski. Rõõmu oma tööst ja sportliku heitluse võlu, kordaminekuid ja ka ebaõnne. Jahtisin innukalt raadioamatöörade hulgas tol ajal väga hinnatud trofeed - WAC diplomit ("Worked ALL Continents" - töötanud kõigi maailmajagudega). Neli kontinenti oli juba käes, puudusid Austraalia ja Lõuna-Ameerika.

Oma suureks üllatuseks sain ühel päeval kaks kirja. Ühe Austraaliast New Wales'ist, teise Uus-Meremaalt. Mõlemad teatasid minu saatja heast kuuldavusest nende asukohtades, kui ma ühel päeval terve tunni vestlesin Inglise amatöörjaamaga. Seejuures oli minu saatja signaalide tugevus niivõrd võimas, et Austraalia raadioamatöör oli neid võtnud vastu ühelambilise vastuvõtjaga valjuhääldajas! Juhtus haruldane lainelevi hetk, mis minul jäi kasutamata.

Olukorra parendamise võimaluste otsimisel otsustasin püstitada suundantenni. Elektriliselt käivitav pöördmehhanism maksis välismaalt tellides rasket raha. Tingituna minu elukoha oludest (Tallinnas, Koidu 109-6) ei saanud kõne alla tulla ka käsitsi juhitud pöördkonstruktsioon. Jäin peatuma kohtkindlatel suundantennitüüpidel. Sümpaatseks osutus nn. "Flat-Top Beam" - kahepoolse, üksteise suhtes diametraalselt vastassuunalise (180°) kiirgusega ja suhteliselt lame-da kiirgusnurgaga antenn.

Gloobuse ja kompassi abil tehtud arvutuste najal leidsin sobivaimaks kiirgusuunaks oma elukoha kirde-edela telje. Kuigi see ei kujutanud küll endale püstitatud probleemi lahenduse maksimumi, sest oluliselt tuli arvestada kõige muu kõrval ka antenni kinnituspunkti võimalust tiheda hoonestusega linnaolukorras.

Ühel pühapäeval pidasin antenni püstitamise talgud. See kollektiivne töövorm oli sellistel puhkudel kujunenud meie raadioamatöörade hulgas omavaheliseks tavaks. Kõiges selles oli palju nooruslikku ühistgevuse indu. Sellisest ühistööst võtsid osa kõik, kel hetkel vaba aega oli ja kokku tuldi erilisel kutsumata. Kuigi kõik olid erinevad isikud nii vanuselt kui ka elukutselt,

olid sellised üritused meeldivad ja meelde jäävad kõigile, sest et "seal sõbraliku oleku ja lõbusa jutuga tõsine viis ja tegev vaim ühendatud sai!"

Juba sama päeva õhtul kirjutasin oma kontosse selle uue antenniga raadioühendused kolme senisaavutamata riigiga: Brasiilia, Argentiina ja Jaapan. Ajapikku lisandus veel mitmeid teisi maakera kaugemaid paiku. Raadiolaineil olen rännanud Argentiina tasandikelt maailma katusele Tiibetisse, Sudaani savannidest Islandi fjordideni.

Raadioside on avastamine, kohtumine inimestega, keda isiklikult kunagi ei näe. Vestlemine temaga üle kauguste toob suhtlemisrõõmu, milles sisaldub palju inimlikku, mille eesmärk on sõprus. Ei puudu ka tubli annus huumorit.

Omapärane seik oli kord raadioside Tunisega. Partneriks juhtus olema väga nobe da tööga mees. Vaatamata tema suurepärasele täpsele ja rütmikale morsekirjale, käis tema saatekiirus üle minu vastuvõtuvõimetest. Palusin QRS (saata aeglasemalt!). Ta vastas huumorimeelse repliigiga: "Soovitan kasutada vesijahutusega pliitait. Hil!" Kuid täitis minu soovi.

Võtsin käsile uue, täiuslikuma amatöörjaama ehitamise. Seekord alustasin vastuvõtjast. Monteerimisel oli 13-lambiline kristallfiltr, müravaigisti, signaalide tugevusemõõdiku ja kõigi muude tolleaegse

raadiotehnika finessidega spetsiaalsuper. Saatja oli mõeldud tööks nii telegraafi kui ka telefonimenetlusel, lainealadel 160 kuni 5 m.

1939.aasta. Must september Euroopa kohal...! Sõda pööras kummuli kõik mõtted, kavatsused, teod.

Sõjaolukorrast tingitult raadioamatööride laineastmikud algul tunduvalt hõrenesid, siis aga pidevalt, vähehaaval tühjenesid hoopiski. Valitsusvõimud kõikjal piirasid või keelustasid oma maade amatöörjaamade töötamist. Amatööride bandidesse "eksis" fantastilisi kutsungeid, vahel "sirises" kiirtempo šifrogramm hoopiski kutsungiteta.

1939.a. oktoobris keelustati ka meie amatöörjaamade töötamine. Hiljem lubati taas, kuid piiratud kellaaegadel. 1.aprillist 1940 anti taas täielikult "vaba õhk!"

Sellel 1940.aastal pidasin haruldase raadioühenduse VR6AY-ga Pitcairni saarel Vaikses ookeanis. See oli ainus amatöörjaam tolleaegses Briti impeeriumis, mis sõjaajal omas töötamisloa. Põhjusel, et saarel polnud muid sidevahendeid välismaailmaga. See oli minu kõige kaugem raadioühendus, ühtlasi ka "see puuduv viimane" kontinent WAC diplomi jaoks. Kahjuks aga pole ma kunagi saanud tavakohast kirjalikku kinnitust, QSL-kaarti mr. Andrew Young'ilt, kes oli minu vastaspartner. Seega - oli ja ei ole ka !

Kuid kõikjal olid keerulised ja rasked ajad ja mis luges siis üks väike inimlik asi või tegu ajaloo suurima sõja halastamatult pöörlevate hammasrataste vahel.

Raadioühendusi sai pidada veel vaid mõne üksiku paigaga maailmas, peamiselt vaid mõne Lõuna-Ameerika riigiga. Sain juurde Uruguai ja Tšiili.

1940.a. 12. detsembri õhtul helistas mulle vana OM Karl Olof Leesment ES3F, kes töötas insenerina Riigi Ringhäälingu tehnilises talituses. Teatas, et saadud direktiivi kohaselt suletakse kõik Eesti amatöörjaamad. Tema on määratud selle teostamise komisjoni üheks liikmeks Tallinnas. Sulgemine viiakse läbi kolme päeva jooksul alates 13.detsembrist 1940. Küsis, millal ma olen kodus, et tulla ja teha vajalik ja koostada sulgemisakt. Lepisime kokku 14.detsembri õhtupoolikuks.

Pidasin viimased raadioühendused nädal enne neid oli ja igale teatasin, et nüüdsest peale on kõik ES-amatöörjaamad "officially closed down!" Omavahelisel kokkuleppel levitasid seda teadet ka kõik teised meie amatöörjaamad.

Minu viimane raadioühendus oli 14. detsembril 1940, partneriks üks Saksamaa amatöörjaam. See oli minu - ja ka amatöörjaama ES7D - eetrist lahkumise kumardus.

19.10.1979

1994. aastal said kutsungid

ES1TAE T Rein, Tallinn
 ES1TAH T Meelis, Tallinn
 ES1TAL T Mati, Tallinn
 ES1TCO T Elmut, Tallinn
 ES1TEP T Loit, Tallinn
 ES2AAF B Raul, Loksa
 ES3LAK C Kristo, Türi
 ES3TAG T Vello, Märjamaa
 ES3TAR T Kalle, Paide
 ES4TAM T Ain, Rakvere
 ES4TAO T Jüri, Rakvere
 ES4TBB T Eduard, Rakvere
 ES4TBC T Igor, Rakvere
 ES5RV A Erik, Tartu
 ES5TAJ T Heiki, Tartu
 ES5TYX T Marika, Tartu
 ES5TYY T Maia, Tartu
 ES5TAU T Margus, Säärtsa, Jõgeva mk.
 ES5TEM T Gunnar, Jõgeva
 ES5TEO T Lauri, Jõgeva
 ES5TYS T Elita, Jõgeva
 ES5TYU T Eve, Säärtsa, Jõgeva mk.
 ES6TBD T Hans, Põlva
 ES6TYW T Maie, Ahja, Põlva mk.
 ES6TZA T Kadri, Põlva
 ES6TZC T Tiina, Valgjärve, Põlva mk.

TÄHTPÄEVAD

70. sünnipäev
 18.01. Waldek Saarsoo, ES5IB
 9.02. Endel Karro, ES4JG
 20.02. Lembit Linno, ES1LAD
 10.03. Jüri Tüür, ES5CX

65. sünnipäev
 15.02. Hans Mätas, ES7AP
 24.03. Edgar Uljata, ES2TDK

60. sünnipäev
 25.01. Enn Lohk, ES1AR

50. sünnipäev
 20.01. Vello Simmer, ES0QY

KUULUTUSED

Isiklikud kuulutused ERAÜ liikmetele tasuta.

○ UUTE ARVUTITE ZX SPECTRUM SOODUSMÜÜK AMATÖÖRIDELE. Hind 195 krooni. Kaasas toiteplokk ja juhend. Programmid tasuta (SSTV ja palju muud). Meelis Allika, ES3KI. Tel.päeval 248-68 230.

○ VAHETAN LJON B 1R21 B-3 2 M FM VASA VASTU VÕI OSTAN 2M FM KANALISÜNTESAATORI (VAHESAGEDUS 10,7 MHz). Vello Viisimaa, ES3TAG. Tel.248-21 360.

MÄLESTAME

Arno Jaks, ES4LB † 1994

Aleksander Gerassimov, ES5GR
 † 1994

Vello Loopeer, ES1PW
 *23.08.1938 - † 31.12.1994